Regionų komiteto nuomonė dėl „Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl integruotos veiksmų programos visą gyvenimą trunkančio mokymosi srityje sukūrimo“

(2005/C 164/07)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Pasiūlymą priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl integruotos veiksmų programos visą gyvenimą trunkančio mokymosi srityje sukūrimo (COM(2004)474 galutinis — 2004/0153 (COD);

atsižvelgdamas į 2004 m. liepos 15 d. Europos Komisijos sprendimą pasitarti su juo šiuo klausimu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą ir 149 straipsnį;

atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 5 d. Regionų Komiteto pirmininko sprendimą pavesti Kultūros ir švietimo komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į jo nuomonės projektą (CdR 258/2004 rev.2), kurią 2004 m. gruodžio 7 d. priėmė Kultūros ir švietimo komisija. (Pranešėja p. Christina Tallberg, Stokholmo apskrities tarybos narė (SE-PES);

ir atsižvelgdamas į:

Komisijos komunikatą dėl naujos kartos Bendrijos mokymo ir lavinimo programų po 2006 m. (KOM(2004) 156 galutinis);

Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl mūsų bendros ateities kūrimo: 2007-2013 m. išsiplėtusios Sąjungos politikos sunkumai ir biudžeto priemonės (KOM(2004) 101 galutinis);

Savo 58-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. vasario 23-24 d. (vasario 23 d. posėdis), vienbalsiai priėmė šią nuomonę.

Bendros prielaidos

Komisija parengė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kad būtų sukurta integruota veiksmų programa visą gyvenimą trunkančio mokymo srityje, kurią sudarytų daug sektorių programų (konkrečių programų). Integruota programa remiasi dabartinėmis Socrates ir Leonardo da Vinci programomis, e-mokymosi programa, Europass iniciatyva bei įvairiais Bendrijos veiksmų programa finansuojamais veiksmais.

Pasiūlymas skirtas klausimams, kurie svarbūs regioninei ir vietos politikai, t.y. paprastiems žmonėms, ir dėl to įdomus Regionų komitetui. Tačiau, beveik visas Komisijos pasiūlymas skirtas tik ES ir nacionaliniam lygiui. Dokumentas tik šiek tiek skirtas vietos ir regioniniam lygiams bei dalyvavimo rengiant ir įgyvendinant programą Europoje svarbai.

Pagal Eurostat duomenis (2001 m.) vidutiniškai 19,6 % Europos jaunimo nuo 18 iki 24 metų nedalyvauja tolesniame mokyme ir lavinime, o 20-30 % baigusių mokyklą asmenų nesimoko ir nesilavina toliau nei profesinėje srityje, ne apskritai jokioje kitoje srityje.

Valstybių narių ir dar 14 Europos šalių švietimo ministrai Bolonijos deklaracijoje (1999 m. birželio 19 d.) nurodė, kad Europos aukštojo mokslo sektorius turi tapti patraukliu tarptautiniu mastu, kad atitiktų Europos didelio masto kultūrinius ir mokslinius pasiekimus.

Pagal Lisabonos Europos Vadovų Tarybos (2000 m. kovo mėn.) išvadas Europos Vadovų Taryba, posėdžiavusi Feiroje, paragino valstybes nares, Tarybą ir Komisiją parengti vienodos strategijos kryptis ir praktines priemones, kad būtų skatinamas visą gyvenimą trunkantis mokymasis visiems.

Atsižvelgdama į tai, Komisija priėmė Memorandumą apie visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, siekdama pradėti Europos masto debatus dėl išsamios strategijos, kaip įgyvendinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi individualiu ir instituciniu mastu bei visose visuomeninio ir privataus gyvenimo srityse. Požiūryje į Europos švietimą pabrėžiamas individualus mokymasis.

Už aukštąjį mokslą atsakingi Europos ministrai, 2001 m. gegužės 19 d. susitikę Prahoje, pabrėžė *inter alia*, kaip svarbu, kad Europos aukštasis mokslas taptų patrauklesnis studentams iš Europos ir kitų pasaulio šalių.

Europos Vadovų Taryba, posėdžiavusi Stokholme (2001 m. kovo mėn.), nustatė Europos mokymo ir lavinimo sistemų tikslus. Taryba nustatė šias prioritetines plėtros sritis *Švietimas 2010* darbo programai įgyvendinti: galimybės pasinaudoti orientavimo paslaugomis, paslaugų kokybės užtikrinimas, orientavimo vaidmuo plėtojant žmonių išteklius ir orientavimas, skirtas mobilumui palengvinti siekiant studijų ir užimtumo Europoje. Barselonos Europos Vadovų Taryba (2002 m.) parengė darbo programą šiems tikslams pasiekti.

Pasiūlymas yra Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai dėl bendradarbiavimo stiprinimo su trečiosiomis šalimis aukštojo mokslo srityje tęsinys ((KOM(2001) 385 galutinis).

Baltojoje knygoje dėl naujo impulso Europos jaunimui aptariama būtinybė jaunimui turėti lanksčią orientavimo ir konsultavimo sistemą, kad būtų paremta nuolatinė galimybė pasinaudoti visą gyvenimą trunkančiu ir visas gyvenimo sritis apimančiu mokymusi.

2002 m. Komisija nusprendė realiai įgyvendinti Europos visą gyvenimą trunkančio mokymosi erdvę. Vienas iš praktinių rezultatų, kuriuos Komisija įgyvendino bendradarbiaudama su Regionų komitetu, buvo „Mokymosi regionai" (Regioniniai tinklai, skirti visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi — R3L programa). Projektas apima 120 regionų 17 tinklų, siekiant parengti išsamias strategijos kryptis, skirtas visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi.

Komisija savo Komunikate dėl Europos Sąjungos švietimo programų po 2006 m. paskelbė savo planą dėl naujų ES programų, įskaitant naują integruotą programą dėl nacionalinio bendradarbiavimo mobilumo ir visą gyvenimą trunkančio mokymosi klausimais ES valstybėms narėms, EEE/ELPA šalims ir šalims kandidatėms. Ši programa apima ir bendrą lavinimą, ir profesinį mokymą.

Tarybos ir Komisijos bendras tęstinis pranešimas dėl švietimo ir mokymo 2010 m. yra skirtas esminėms reformoms, kuriomis siekiama įgyvendinti Lisabonos strategiją ir nurodomos trys prioritetinės sritys: reformų ir investicijų sutelkimas į tokias pagrindines sritis kaip informacinė visuomenė, siekis visą gyvenimą trunkantį mokymą paversti realybe, Švietimo ir mokymo Europos kūrimas. Naujo tęstinio pranešimo tikimasi sulaukti 2006 m.

2004 m. lapkritį Wim Kok, ad hoc grupės pirmininkas, pateikė pranešimą dėl Lisabonos strategijos tikslų vidutinės trukmės laikotarpio įgyvendinimo įvertinimo. Viena iš pranešimo išvadų yra ta, kad iškeltų tikslų siekimas vyksta per lėtai. Pateiktą pasiūlymą dėl integruoto visą gyvenimą trunkančio mokymosi veiksmų programos reiktų vertinti šiame kontekste. Vietos ir regionų valdžios lygmenys turi dideles galimybes aktyviai dalyvauti pasiekiant tikslus švietimo srityje.

Regionų komitetas dažnai pabrėždavo, kad būtina tvirtai įgyvendinti visą gyvenimą trunkančio mokymosi pastangas vietos ir regionų lygiais. Atsižvelgdamas į šio klausimo svarbą visuomenės organizavimo būdui vietos ir regioniniu lygiais, Regionų komitetas norėtų aktyviau dalyvauti rengiant ir įgyvendinant visą gyvenimą trunkančią iniciatyvą.

Pasiūlymo turinys

Integruota programa

Naujos taisyklės apima naują integruotą, mobilumui skirtą mokymo ir lavinimo programą bei bendradarbiavimo visą gyvenimą trunkančio mokymosi srityje projektus bei tinklų kūrimą. Ji apima:

1) **Sektorių programos**:

   — **Comenius**, bendrojo lavinimo veikla, skirta mokykloms ir apimanti aukštesnį vidurinio mokslo lygį;

   — **Erasmus**, skirta švietimo ir aukštesnei profesinio mokymo veiklai aukštojo mokslo lygiu;

   — **Leonardo da Vinci**, skirta visiems kitiems profesinio lavinimo ir mokymo aspektams, ir

   — **Grundtvig**, skirta suaugusiųjų lavinimui.

2) **Bendra (skersinė) programa** apima keturias pagrindines veiklos sritis:

   — Bendrijos bendradarbiavimas visą gyvenimą trunkančio mokymosi politikos srityje;

   — konkretus dėmesys kalbų mokymuisi;

   — su informacinėmis ir ryšio technologijomis susijusios veiklos plėtra, kai šios veiklos sritys nepriklauso konkrečioms programoms;

   — rezultatų sklaidos gerinimas.

3) **Jean Monnet** programa skirta paremti veiksmus, susijusius su Europos integracija ir Europos mokymo ir lavinimo institucijomis bei asociacijomis.

Tikslų lygiai

Tikimasi, kad visą gyvenimą trunkančio mokymosi ir profesinio mokymo programa kainuos apie 13,620 milijardų eurų per septynerius metus. Biudžetas skirtas **keturiems pagrindiniams uždaviniams**, išdėstytiems 2007-2013 m. finansinėje perspektyvoje.

Bendras tikslas — padėti Bendrijai tapti pažangia, žiniomis paremta visuomene visą gyvenimą trunkančio mokymosi dėka. Yra šios keturios konkrečios programos:

— Kas dvidešimtos mokyklos mokiniai dalyvauja Comenius veikloje 2007-2013 m.;

— 3 milijonai Erasmus studentų iki 2011 m.;

— 150 000 stažuotojų per metus pagal Leonardo programą iki 2013 m.;

— 25 000 dalyvių per metus pagal Gruntvig mobilumo veiklą iki 2013 m.

Regionų komiteto nuomonė

1. Regionų komitetas pritaria Europos Komisijos pasiūlymui koordinuoti ES švietimo programas integruotoje, visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi skirtoje programoje. Komitetas mano, kad tai labai svarbus indėlis įgyvendinant pastangas skatinti visas suinteresuotas šalis dirbti, kad vyktų spartūs bendrojo ir tolesnio mokymo ir lavinimo sistemų pokyčiai. Tokia nuostata atitinka naujos, žinių ekonomikos būtinybę bei Bendrijos siekius, kad žmonės dalyvautų visuomenėje ir prisiimtų atsakomybę.

2. Anksčiau Komitetas yra pabrėžęs visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategijos svarbą ir nori padėti užtikrinti, kad integruota programa padarytų galingą poveikį ir gerokai prisidėtų prie demokratijos ir gerovės.

2a. Minint Regionų komiteto 10-ies metų jubiliejų, 2004 m. lapkričio 17-18 d. buvo surengti jaunimo debatai. Jaunimo atstovų iškeltas tikslas — suteikti kiekvienam mokiniui galimybę dalyvauti mainų programoje ir įgyti žinių apie kitas kultūras, kalbas ir Europos Bendriją. Regionų komitetas vertina siūlomų tikslų mastą kaip žingsnį teisinga linkme ir pritaria jaunimo atstovų apibrėžtiems ilgalaikiams tikslams.

3. Lisabonos Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį, kad bendras lavinimas ir profesinis mokymas yra labai svarbūs ES gebėjimui įveikti sunkumus ir užtikrinti, kad informacinė visuomenė apimtų visus piliečius. Tai padės ES išplėtoti savo visą potencialą. Visose švietimo iniciatyvose turi būti skatinamos įvairios žinių įgijimo ir plėtojimo formos, kad vis daugiau žmonių galėtų būti sėkmingiau remiami.

Vietos ir regionų lygiui priklauso pagrindinis vaidmuo

4. Visoje Europos Sąjungoje vietos ir regionų lygiui priklauso pagrindinė atsakomybė už sritis, nurodytas Komisijos dokumente.

5. Daugelyje Europos šalių regionų ir vietos lygiai atsako už bendrąjį lavinimą, profesinį mokymą ir suaugusių švietimą. Būtent šiais lygiais priimami sprendimai dėl lavinimo ir profesinio mokymo bei jie įgyvendinami. Vietos ir regioninis lygiai taip pat yra socialinės partnerystės dalis ir vietos bei regioninės plėtros ir augimo koordinatorius. Dėl to, šie lygiai taip pat suinteresuoti ugdyti darbo jėgos įgūdžius.

6. Jie taip pat atlieka ir socialinės tarnybos funkcijas, atsakydami už piliečių gerovę, nepaisant to, ar tai būtų vaikai, suaugusieji ar pagyvenę piliečiai. Kitas jų uždavinys — padėti užtikrinti, kad labiausiai pažeidžiamos grupės, ypač fizinę ir (arba) psichinę negalią turintys žmonės, taptų neatskiriama visuomenės dalimi. Taip pat ir darbdavys, užimdamas tokias pareigas, turi tiesiogiai pasinaudoti pastangomis savo darbuotojų įgūdžiams patobulinti.

7. Svarbus demokratinis Europos švietimo srities vietos ir regioninių pastangų elementas — galimybė dalyvauti demokratinėje visuomenėje ir tapti jos šalininku.

8. Be to, galima pasakyti, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos yra labai palankioje padėtyje sudaryti su socialiniais partneriais ir bendrojo lavinimo bei tęstinio švietimo institucijomis konstruktyvias partnerystes, kad bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo kursai būtų taip parengti, kad atitiktų konkrečius vietos poreikius ir reikalavimus.

9. Įvairūs regionų ir vietos bendradarbiavimo projektai yra svarbi augimo ir plėtros varomoji jėga.

10. Švietimo programos suteikia ES galimybę tiesiogiai pasiekti piliečius. Nė viena kita ES pastanga neturi įtakos tokiam dideliam žmonių skaičiui kiekvienais metais. Programos taip pat padeda modernizuoti švietimo sistemas ir padeda asmenims patobulinti savo įgūdžius. Atsižvelgiant į vietos ir regionų lygio atsakomybės sritis, regioniniai dalyviai turėtų būti svarbi tikslinė programų veiklos grupė mokymo ir lavinimo srityje.

11. Komisijos ir Regionų komiteto sukurti regioniniai tinklai, skirti visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi (R3L programa), yra puikus pavyzdys, kaip visą gyvenimą trunkančio mokymosi idėja gali būti skleidžiama ir plėtojama Europoje. Komitetas pritartų dar kelioms kitoms panašioms iniciatyvoms, kurios būtų skubiai įgyvendintos ir aktyviai prisidėtų prie Europos integracijos skatinimo pačiu žemiausiu lygiu.

12. Europos vietos ir regionų lygiai mokymo ir lavinimo programų veikloje turi pradėti dalyvauti jau pačiame pradiniame etape. Jie niekuomet neturėtų užsiimti tik programos rezultatų priėmimu jam pasibaigus.

Visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategijos vieta integruotoje programoje

13. Visą gyvenimą trunkantis mokymasis yra labiau orientuotas į mokymąsi, o ne lavinimą ir labiau susijęs su asmens įgūdžių ugdymu, o ne formaliomis švietimo sistemomis.

14. Strategija pradedama taikyti nuo darželio mokyklos iki suaugusiųjų švietimo ir skirta įvairių formų mokymuisi bei lavinimui. Svarbu, kad šis visaapimantis požiūris būtų iš tikrųjų įtrauktas į siūlomą integruotą programą ir sektorių programas.

15. Visų konkrečių programų, o ne tik **Comenius**, tikslas turėtų būti žinių apie Europos kultūrų įvairovę ir vertę gilinimas.

16. Darnaus ekonominio, socialinio ir aplinkos vystymosi svarbos klausimas turėtų būti svarstomas iš visą gyvenimą trunkančio mokymosi perspektyvos atsižvelgiant į bendrus tikslus.

17. Dėl to Komisijos memorandume aiškiai nurodyta, kad švietimo ir praktinio mokymo sistemos turėtų būti integruotos į visą gyvenimą trunkančio mokymosi kontekstą. Komisija jau nurodė, kad nauja integruota programa turi apimti ir akademinį mokymą, ir profesinį mokymą. Regionų komitetas pritaria tokiam požiūriui. Blogai, kad iki šiol *Socrates* ir *Leonardo* programas reglamentavo skirtingi norminiai teisės aktai ir dėl to joms buvo taikoma skirtinga tvarka.

18. Tai, kad pagrindinis profesinis mokymas priklauso *Leonardo*, o pouniversitetinis profesinis mokymas priklauso *Erasmus* programai, dar kartą parodo, kad yra būtina turėti gerus kryžminius projektus.

19. Regionų komitetas pabrėžtų, kad būtina optimali įvairių sektorių programų sąveika. Tokiu būdu visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi skirtoje programoje turi būti sudaryta galimybė vykdyti ir horizontalius, ir vertikalius projektus, bei palengvintas jų vykdymas. Siūloma struktūra būtų palankesnė tokiam glaudesniam tarpšakiniam bendradarbiavimui.

20. Tačiau Regionų komitetas mano, kad be šio atvirumo, turi būti ir aiškus *postūmis* gerinti įvairių konkrečių programų tarpusavio bendradarbiavimą, žvelgiant iš Europos visą gyvenimą trunkančio mokymosi perspektyvos.

Dabartinio poreikio įgūdžiams patenkinimas

21. Profesinis mokymas sparčiai kinta. Profesiniame mokyme, kuris yra visą gyvenimą trunkančio mokymosi pakraipos, tokios sąvokos kaip žinios ir mokymasis turi svarbią reikšmę, o dabartinė darbo aplinka reikalauja geresnių kalbos įgūdžių.

22. Tokie socialiniai įgūdžiai kaip noras prisiimti atsakomybę, dirbti kolektyve, gerai sutarti su kolegomis ir kitais suaugusiais asmenimis, kūrybingumas, gebėjimas žvelgti plačiau bei kokybės suvokimas tampa svarbiais profesinio mokymo veiksniais. Verslininkystė, veikli pilietybė, lygios galimybės ir kova su rasizmu ir ksenofobija yra kitų, labai svarbių „bendrų“ profesinio mokymo sudedamųjų dalių pavyzdžiai. Keletas jų yra įtraukta į konkrečius integruotos programos tikslus ir tokį veiksmą RK mano esant pozityvų.

23. Savo ruožtu, bendrosios švietimo programos turi būti atviresnės esamiems darbuotojams ir būsimiems darbuotojams, pavyzdžiui, pasitelkiant partnerystes su firmomis, projektus bei darbuotojų atstovų kvietimą į klases.

24. Regionų komitetas mano, kad programa sugebės gerokai paskatins aukštojo mokslo raidą. Tai labai svarbi prielaida, lemianti regionų plėtrą.

25. Be to, plėtra dažnai priklauso nuo *mažųjų ir vidutinių įmonių,* kurių darbuotojai dažnai nebūna įgiję aukštojo mokslo. Šioje srityje mokymo ir lavinimo tradicijos skiriasi. Dėl to, labai svarbu remti plėtros programą darbuotojams, turintiems pradinio arba vidurinio mokslo poreikius. Labai svarbu mokymo ir įgūdžių ugdymo programas parengti taip, kad jos pasiektų tuos asmenis, kurie dirba mažose ir vidutinėse firmose.

26. Taip pat svarbu paaiškinti, kokiu būdu programos bus tokios lanksčios, kad įgyvendintų politikos uždavinius ir reikmes, kurios programos laikotarpiu galėtų atsirasti.

27. Be to, Regionų komitetas pabrėžia būtinybę, kad išteklių įvairioms programoms skirstymas būtų tęstinis procesas, susijęs su biudžetu ir integruotos programos tikslais. Tokia nuostata taikoma konkrečių programų tarpusavio plėtrai ir perskirstymo galimybėms, kad būtų labiau skatinama plėtra ir studentų, kurių akademinė karjera kol kas trumpesnė, mainus.

Dalyviams nustatytos sąlygos

28. Neseniai Europos Parlamentas nurodė, kad dėl to, jog studentų mainams skirtas finansavimas yra nepakankamas, mainų programomis dažniausiai gali pasinaudoti studentai iš pasiturinčių šeimų. Svarbu, kad valstybės narės užtikrintų, jog studentai tikrai turi galimybių pasinaudoti mainų programomis ir finansavimu bei būtų atsižvelgiama į pareiškėjų finansinius išteklius.

29. Regionų komitetui ypač rūpimas klausimas — ir sritis, kurioje integruota veiksmų programa, skirta visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi, gali būti labai svarbi — yra socialinė integracija. Tai susiję su didele ir įvairia grupe studentų, kurių poreikiai gauti paramą yra skirtingi, pradedant tais, kurie turi mokymosi sunkumų arba yra socialiai pažeidžiami ir patiria socialinę atskirtį, ir baigiant studentais, kurie atvykę į šalį ir atsidūrę kultūrinėje aplinkoje, kuri jiems svetima. Šiandien matome, kad yra didelė jaunuolių grupė, kurių pagrindinis išsilavinimas yra nepakankamas dėl nutrauktų studijų arba dėl to, kad yra iš viso apleidę privalomą mokslą. Turėtų būti sudaryta galimybė remti metodikos rengimą, įgūdžių perdavimą ir kitas, jaunimo ugdymui skirtas iniciatyvas.

30. Tai tokia svarbi problema, kad ji turėtų būti aiškiai įvardyta programos tiksluose ir sprendžiama ES, nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos programomis. „Antrosios galimybės mokyklos“ yra puikus tokios rūšies Europos tinklų pavyzdys, padedantis rengti metodiką, perduoti įgūdžius ir plėtoti veiklą.

31. Negalią turintys studentai turi turėti realią galimybę dalyvauti integruotos programos veikloje.

32. Kalbant apie suaugusių dalyvavimą mainų programose, lygių galimybių klausimai irgi turėtų būti pabrėžiami, kad galėtų dalyvauti ir vyrai, ir moterys. Konkretus dėmesys turėtų būti skirtas darbuotojams, kuriems reikia įgyti naujus įgūdžius.

Kaimyninių trečiųjų šalių įtraukimas

33. Regionų komitetas taip pat pritaria ketinimui įtraukti ir kaimynines trečiąsias šalis. Šiame kontekste būtų visiškai įprasta pasiremti Europos Parlamento pranešimu dėl Europos šalių platesnės kaimynystės. Ryšiai vietos ir regioniniu lygiu buvo užmegzti ankstyvame etape ir atsirado galimybių nutiesti naujus kelius užmezgant ryšius su šalimis, kurios neseniai prisijungė prie Europos Sąjungos. Atrodytų, visai natūralu šį regioninio ir vietos lygių darbą tęsti ir įtraukti į jį naujas šalis.

Atsakomybės pasidalijimas

34. Regionų komitetas pabrėžia būtinybę aiškiai atskirti Bendrijos atsakomybę už programas nuo atsakomybės nacionaliniu lygiu. Valstybės narės turėtų kuo geriau atsakyti už praktinę darbo pusę. Kad būsimos pastangos būtų sėkmingai įgyvendintos, decentralizuota struktūra yra ypač svarbi. Esant tokiai struktūrai, vietos ir regioninis lygiai taip pat turės aktyviau dalyvauti.

35. Remiantis Komisijos pasiūlymu, Bendrijos lygiu turėtų spendžiami klausimai, susiję su tikslais, bendra apžvalga, bendra strategija, pastebėjimais ir analize bei veiklos kontrole ir vertinimu. Bendrijos lygiu taip pat turėtų būti sprendžiami įgyvendinimo klausimai, nustatant ir paskelbiant, kokie įgyvendinimo būdai buvo sėkmingi. Regionų komitetas mano, kad vietos ir regioninis lygiai turėtų būti svarbūs įgyvendinant, kaupiant paramą naujoms programoms bei platinant jas.

36. Paprastai, turėtų būti vengiama bet kokios sprendimų priėmimo tvarkos, kai klausimas yra sprendžiamas dviem lygiais.

Nuomonės apie integruotos programos sudedamąsias dalis

37. Regionų komitetas mano, kad siūloma integruota programa, jos dabartiniai ambicingi tikslai yra labai svarbūs skatinant mobilumo partnerystes, projektus ir tinklus Europoje.

38. Mobilumo projektai yra itin svarbūs vietos ir regioniniam lygiams. Dažnai maži mobilumo projektai, dėl kurių sprendimai priimami nacionaliniu lygiu, daro didelę įtaką ir remia Europos idėją, aktyvios pilietybės ir demokratijos klausimus. Svarbu projektuose palikti vietos atvirumui ir galimybėms keistis patirtimi. Tai padeda skleisti žinias ir jas įgyvendinti. Šiuo atveju abipusis mokymasis yra pagrindas.

39. Be to, mobilumo projektais vis dažniau turėtų būti siekiama sukurti nacionalines, regionines ir vietos paramos sistemas, kad mobilumas būtų toliau remiamas projektui pasibaigus, siekiant išlaikyti jau sukurtas struktūras ir ryšius. Projektai turėtų padėti pašalinti kliūtis ir skatinti nuolat keistis informacija, kad jie taptų įprastinės veiklos dalimi. Svarbu, kad nacionalinės švietimo finansavimo programos suteiktų studentams galimybę dalį savo kurso medžiagos studijuoti kitoje valstybėje narėje.

40. Kalbant apie plėtros programas, labai svarbu panaudoti įgyjamą patirtį, pvz., per ekspertų grupes, kt. Projektai, kuriuose vertinamas įvairių formų mokymąsi, bus ypač svarbūs visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategijai. Dėl to, taikant tam tikras sąlygas, naujoviškas plėtros projektų metodas turėtų sudaryti galimybę pakeisti projekto kryptį, kol jis yra vykdomas.

41. Regionų komitetas mano, kad siūlomos bendros (skersinės) programos bus labai svarbios darnos atžvilgiu ir atsakys už analizę bei rems politikos plėtrą. Kita svarbi užduotis — inicijuoti naujus projektus ir tinklus kartu prisidedant prie naujų procesų Sąjungos švietimo poreikiams patenkinti. Atsižvelgiant į švietimo srities regioninio ir vietos lygių svarbą, būtina sąsaja tarp šios veiklos ir Regionų komiteto.

42. Jean Monnet programa bus strategiškai svarbi Europos integracijai į aukštojo mokslo įstaigas ir mokslinius tyrimus.

Komitetas

43. Regionų komitetas pabrėžia, kad komitetas, kuris turi padėti Komisijai (pasiūlymo 10 straipsnis), turėtų:

— dirbti tikslų ir politikos rengimo srityje;

— nuolat stebėti ir skatinti integruotos programos bendrus uždavinius;

— užtikrinti, kad Europos visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategija būtų įgyvendinta per įvairias sektorių programas.

Šiam komitetui turėtų priklausyti visa atsakomybė už tai, kad neatsirastų kliūčių tarp sektorių programų. Reikės, kad komitetas ir Regionų komitetas bendradarbiautų būsimos veiklos klausimais.

Kiekybiniai tikslai

44. Regionų komitetas patvirtina siūlomus kiekybinius tikslus, pagal kuriuos tikimasi, kad mobilumo programų patrigubės. Šie ambicingi tikslai gali sustiprinti Europos bendriją ir sanglaudą. Tačiau, dėl kiekybinių tikslų neturi nukentėti programų kokybė.

Administracinių procedūrų supaprastinimas

45. Regionų komitetas taip pat pritaria supaprastintai (vienodo dydžio sąnaudų apskaičiavimo) sistemai. Anksčiau RK buvo atkreipęs dėmesį oficialių formalumų neigiamą poveikį paraiškų skaičiui. Daug dalyvių atsisako dalyvauti dėl sudėtingų, dokumentams keliamų reikalavimų. Regionų komitetas mano, kad administravimo ir apskaitos reikalavimai turėtų atitikti skiriamo finansavimo dydį. Mažesni projektai neturėtų būti taip išsamiai ir detaliai tikrinami kaip dideli projektai.

46. Tačiau Komitetas norėtų nurodyti, kad skiriasi ir aplinkybės bei gebėjimas dalyvauti programose, o tai gali turėti įtakos sąnaudoms. Tai galėtų būti susiję su tokiu klausimu, kaip, pvz., nepakankamomis žiniomis apie studijas, negalia, finansinėmis galimybėmis padengti kelionės ir apgyvendinimo išlaidas arba skirtingomis regionų sąlygomis.

Pavadinimai

47. Regionų komitetas taip pat norėtų nurodyti, kad nauja programa ir jos įvairios sudėtinės dalys būtų pavadintos nedviprasmiškais praktiniais pavadinimais, kurie būtų aiškūs ir suprantami nepaisant vartojamos Europos kalbos. Tokie išsireiškimai kaip „integruota programa“ ir „bendra (skersinė) programa“ lems painiavą ir nesusipratimą.

48. Reikėtų pakankamai aiškiai nurodyti, kad „integruota programa“ reiškia visą iniciatyvą, o Comenius, Leonardo, Erasmus, Grundtvig ir Jean Monnet programos yra iniciatyvos dalys. Be to, reikėtų paaiškinti, kad bendra (skersinė) programa turi strateginę, visaapimančią funkciją. Regionų komitetas mano, kad šis klausimas turėtų būti sprendžiamas itin kruopščiai.

Subsidiarumas ir proporcingumas

49. Programa papildo nacionalines ar regionines ir vietos iniciatyvas. Siūlomas teisinis pagrindas numato galimybes papildyti jas. Programa dažniausiai vykdoma tose srityse, kuriose valstybės narės veiksmai negali būti veiksmingi. Siekiama ne pakeisti švietimo sistemų struktūrą ir turinį; ji nukreipta į tas sritis, kuriose pridėtinė vertė gali būti sukurta Europos lygiu. Kalbant apie proporcingumą, pasiūlymu buvo siekiama kuo didesnio supaprastinimo masto.

Regionų komiteto pasiūlymai

1. Vietos ir regioninis lygiai integruotoje programoje turi dalyvauti jau pradiniame etape.

2. Vietos ir regioniniai dalyviai turėtų būti svarbi iniciatyvų, skirtų Europos plėtrai ir integracijai apskritai, ir programų veiklos, pirmiausia švietimo srityje, tikslinė grupė.

3. Dokumente turėtų būti labiau pabrėžiamas neformalus ir neorganizuotas mokymasis.

4. Vienas iš būdų, kaip išvengti problemų, susijusių su jų atskyrimu vienas nuo kito, ir kliūčių — pabandyti į vieną bendrą straipsnį (panašų į pasiūlymo 4 straipsnį) įtraukti kuo daugiau taisyklių, skirtų įvairioms integruotos programos dalims, ir atitinkamai sumažinti taisyklių dėl konkrečių galimybių pasinaudoti Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci ir Grundtvig sektorių programomis.

5. Svarbu, kad šis atitinkamas atvirumo aspektas taip pat būtų taikomas ir būdui, kaip nustatyti siūlomas finansines sistemas konkretiems projektams.

6. Ryšys tarp pagrindinio ir aukštojo mokslo, tarp bendrojo švietimo ir profesinio mokymo bei formalaus, neformalaus ir neorganizuoto mokymosi poreikių turėtų būti aktyviai stiprinamas programos laikotarpiu.

7. Europos visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategija turėtų būti aiškiai išdėstyta integruotoje programoje ir jos įvairiose sudėtinėse dalyse.

8. Regionų komitetas mano, kad vietos ir regioninis lygiai turi būti svarbūs įgyvendinant, kaupiant paramą integruotai programai ir jos sudėtinėms dalims bei platinant jos rezultatus.

9. Regionų komitetas nori aktyviai dalyvauti skelbiant, platinant ir aptariant informaciją apie Bendrijos lygiu pasiektą pažangą šiais klausimais.

10. Siūloma bendra (skersinė) programa bus strategiškai svarbi jėga, jungianti politikos rengimą, naujus projektus ir tinklus, skirtus analizuoti ir padėti kurti naujus mechanizmus, kad būtų patenkinti Bendrijos švietimo poreikiai. Atsižvelgiant į švietimo srities regioninio ir vietos lygių svarbą, būtina sąsaja tarp šios veiklos ir Regionų komiteto.

2005 m. vasario 23 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB